

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Komisija za kulturo, znanost, šolstvo in šport

4, 5

Številka: 411-02/15-4/1
411-02/15-5/1

EPA 760 - VII
EPA 761 - VII

Ljubljana, 5. 10. 2015

Komisija Državnega sveta za kulturo, znanost, šolstvo in šport je na podlagi 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14 in 26/15) sprejela

Poročilo

**k obravnavi Predloga proračuna Republike Slovenije za leto 2016 (DP2016) in
Predloga proračuna Republike Slovenije za leto 2017 (DP2017)**
(zainteresirana komisija)

Komisija Državnega sveta za kulturo, znanost, šolstvo in šport je na 5. izredni seji 5. 10. 2015 obravnavala Predlog proračuna Republike Slovenije za leto 2016 (DP2016) in Predlog proračuna Republike Slovenije za leto 2017 (DP2017), EPA 761-VII, ki ju je v obravnavo v Državnemu zboru predložila Vlada.

S predlogoma proračuna Vlada sledi ustavnim določbam in sprejetemu Zakonu o fiskalnem pravilu, ki predvideva postopno uravnoteženje proračunskih prihodkov in izdatkov brez zadolževanja s ciljema spodbujanja gospodarske rasti in javnofinančne konsolidacije. Primanjkljaj za leto 2016 ne sme presegati 1,98 % BDP, za leto 2017 pa ne 1,74 % BDP. Vlada sledi zahtevam in priporočilom Sveta EU v okviru zavez Pakta stabilnosti in rasti. Načrtovana fiskalna politika za obe leti vključuje tako sektor država t. j. državni proračun, Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, Zavod za zdravstveno zavarovanje, občine in druge proračunske uporabnike. Največje tveganje predstavlja nov dogovor s predstavniki delojemalcev glede plač in občinami glede višine povprečnine in transferjev za investicije.

Predlog proračuna za leto 2016 zaznamuje višja načrtovana raven prihodkov zlasti zaradi povečanja domačih davčnih prihodkov. V predlaganem proračunu se zmanjšuje delež za investicije, ker se konec 2015 zaključuje obdobje financiranja iz finančne perspektive 2007–2013. V predlogu proračuna za leto 2016 je načrtovanih 8,6 milijard evrov prihodkov, 9,4 milijard odhodkov in deficit v višini 789 milijonov evrov. Za leto 2016 se predvideva zmanjšanje administrativnih ovir pri izpolnjevanju

davčnih obveznosti in povečanje davčnih prihodkov (83,1 % vseh prihodkov, posledica davčne zakonodaje). V primerjavi z letom 2015 so prihodki višji za 141,3 milijonov evrov oz. 1,7 %. Odhodki so strukturirani programsko, in sicer so prioritete varnost ljudi in premoženja, zdravje, pravosodje, infrastruktura, znanost in izobraževanje. Največje povečanje glede na oceno realizacije proračuna za leto 2015 je pri politikah podjetništva in konkurence, virih energije in energetske učinkovitosti, znanosti in informacijske družbe. V proračunu za 2016 se zmanjšujejo odhodki za investicije, saj je Sloveniji v novi finančni perspektivi 2014–2020 namenjenih 3,2 milijard evrov oz. 900 milijonov manj kot v prejšnji finančni perspektivi. Pri tem je treba upoštevati določeno mero nedorečenosti, in to zaradi novih pravil nove finančne perspektive t. i. predhodne pogojenosti: kjer te ni, ni mogoča primerjava finančnih načrtov ministrstev na leti 2014 in 2015, ker so ta sredstva v veliki meri del finančnega načrta vladne Službe za razvoj in kohezijsko politiko.

Predlog proračuna za leto 2017 predvideva povečanje prihodkov za 2,6 %, vključujoč povečanje davčnih prihodkov za 5,5 %, skupni odhodki pa se zmanjšujejo za 4,5 % glede na oceno realizacije proračuna za leto 2015. V predlog proračuna za 2017 so načrtovani prihodki v višini 8,7 milijard evrov. Najbolj naraščajo davčni prihodki - zlasti od davka na dodano vrednost. Načrtovanih odhodkov je 9,4 milijarde evrov, povečujejo se odhodki za investicije (zaradi povišanja razpoložljivih sredstev EU), zaradi učinka rasti trga dela se zmanjšujejo transferi za posameznike in gospodinjstva, povečujejo se masa za plače in sredstev iz proračuna EU.

Finančni načrt Ministrstva za izobraževanje, znanosti in šport obsega 1,6 milijard evrov, kar je 17 % vseh izdatkov državnega proračuna. Glede na oceno realizacije proračuna za leto 2015 je nižji za 16,1 milijona evrov zaradi nižjih sredstev iz evropskih sredstev. Integralni del znaša 1,55 milijarde oz. 97 % vseh odhodkov, glede na 2015 je višji za 49,5 milijona evrov. 91,5 % predstavljajo transferji v javne zavode, 41 je milijonov sredstev evropske kohezijske politike, pri tem se ob usklajevanjih pričakujejo dodatna sredstva na 64,3 milijone evrov, skupaj z integralnimi sredstvi bi se lahko finančni načrt povečal za 48 milijonov evrov glede na leto 2015. Finančni načrt ministrstva za leto 2017 je višji za skoraj 38 % glede na 2016, od tega 1,57 milijarda evrov predstavljajo integralna sredstva ali 96 % vseh odhodkov (zakonske obveznosti in materialni stroški, vezani neposredno na javne zavode). Postopoma se povečujejo evropska sredstva, in sicer na 62,6 milijona evrov, pričakujejo se še dodatna sredstva do obsega dobrih 84 milijonov; tako bi se celotni resorni proračun povečal za 121 milijonov glede na leto 2016. V finančnem načrtu so okrepljene predvsem politike izobraževanja in športa, znanosti in informacijske družbe; predvidene so razvojne priložnosti sicer znotraj fiskalnih zavez, kjer se finančni trend počasi obrača v pozitivno smer, kot npr. sredstva za znanost in visoko šolstvo se povečujejo za 5,6 % glede na rebalans za leto 2015, pomemben delež sredstev zajemajo tudi sproščena napredovanja zaposlenih v javnih zavodih. Na področju znanosti in visokega šolstva se ministrstvo programsko usmerja mdr. k izboljšanju infrastrukture za raziskave in inovacije, zagotavljanju človeških virov in števila mladih raziskovalcev in povečanju deleža raziskovalcev visokošolskem ter poslovnem sektorju. V proračunih za leti 2016 in 2017 so ponovno predvidena sredstva za doktorske in podoktorske študije, nadaljevala se bo prenova osnovnošolskih učbenikov in delovnih zvezkov 2. in 3. triade. Veliko je poudarka tudi na opolnomočenju učitelja predvsem pri profesionalizaciji poklica z dodatnimi kompetencami in s poudarkom na pedagoški avtonomiji. Usmeritve na področju

evropske kohezivne politike so predvsem v gradnjo širokopasovne infrastrukture v javnih zavodih, razvoj digitalne strategije in kibernetike varnosti, znižanje brezposelnosti mladih zlasti s presežanjem neskladij med izobraževanjem oz. poklici in trgom dela (ob posodabljanju poklicnega izobraževanja in usposabljanja tudi uvajanje vajeništva, uresničevanje trikotnika med izobraževanjem, znanostjo in gospodarstvom v smeri pametne specializacije itd.).

Sredstva za kulturo so se od leta 2009 naprej drastično zmanjšala, od leta 2012 do 2014 za 22 milijonov evrov. Velik problem so manjkajoča sredstva, v okviru nove evropske finančne perspektive 2014–2020, namenjena kulturni dediščini, saj prejšnje vodstvo ministrstva ni predvidelo novih prednostnih naložb za evropska sredstva. Ta sredstva so za investicije v kulturno dediščino letu 2014 predstavljala 18 milijonov, v letu 2015 pa je predvidenih 16 milijonov evrov. Finančni načrt za Ministrstvo za kulturo za leto 2016 predvideva 146,9 milijona evrov, od tega je 141,9 milijona integralnih sredstev in 3,6 milijone iz evropskih sredstev, skupni predlog je za 10,3 milijone evrov manjši od rebalansa proračuna za 2015. S predvidnimi dodatnimi sredstvi bi lahko za leto 2016 skupaj pridobili 151,5 milijona evrov. Za leto 2017 je predlaganih 148,4 milijone, od tega 4,6 milijona evropskih sredstev, kar je 8,8 milijona manj kot za leto 2016. S predvidenimi dodatnimi sredstvi iz evropske finančne perspektive bi se sredstva povečala na 155,6 milijona evrov, skupaj pa bi lahko z notranjimi resornimi usklajevanji do konca perspektivne leta 2020 pridobili 34,4 milijona evrov. Pridobljena proračunska sredstva so namenjena pokritju zakonskih obveznosti, in sicer za napredovanja, socialno varnost samozaposlenih, za programe posebnega pomena, za projekt Slovenija častna gostja frankfurtskega knjižnega sejma; ni pa (še) sredstev za investicije v kulturno dediščino in infrastrukturo. V pripravi je zakon za zagotavljanje nujnih sredstev v kulturi, ki naj bi za novo proračunsko obdobje zagotovil 9 milijonov evrov in ki naj bi ustavil trend zniževanja deleža proračuna za kulturo. Prav tako naj bi z zakonom finančno spodbudili tudi filmsko dejavnost. Kljub dodatnim sredstvom pa še vedno ni zagotovljenega stabilnega financiranja investicijskih in vzdrževalnih del ter nakupa opreme. Med pomembnimi proračunsko pokritimi projekti so celovita informacijska podpora varstva kulturne dediščine, ustanovitev centra za kreativnost, s čimer naj bi skupaj z ministrstvom, pristojnim za gospodarstvo, spodbudili podjetja k povezovanju s kulturnim kreativnim sektorjem, podporno okolje delovanja na področju kulture (instrument integracije nezaposlenih), podpora novim kariernim perspektivam, razvoj inovativnih učnih okolij in prožnih oblik učenja za dvig splošnih kompetenc, štipendije za specializirane poklice v kulturi. Ministrstvo je pridobilo tudi sredstva za javni elektronski arhiv. Glede investicij bo ministrstvo iskalo priložnosti v okviru prednostnih naložb drugih ministrstev, kot npr. pri energetske sanaciji javnih zavodov in ohranjanju spomenikov državnega pomena.

* * *

Na podlagi razprave, v kateri so člani komisije posebej izpostavili občutno premajhna sredstva za visokošolsko izobraževanje, raziskovalno dejavnost, kulturo in šport ter opozorili, da mora država ponovno ovrednotiti pomen in vlogo omenjenih področij, skupaj z znanji in dosežki, za družbeno in gospodarsko rast, je komisija sprejela naslednje **sklepe**:

1. Komisija podpira napore pristojnih ministrstev za povrnitev proračunskih sredstev za izobraževanje, znanost, kulturo in šport na raven leta 2012. Obenem meni, da bi se ta sredstva morala povečati na raven iz leta 2009. Komisija je prepričana, da bi tak obseg sredstev dosegli s prioriteto porabo sredstev EU za izobraževanje, znanost, kulturo in šport.

2. Komisija opozarja, da sta visokošolsko izobraževanje in znanost v še posebej težkem položaju zaradi povečanega obsega dela, a hkrati močno zmanjšanega obsega financiranja znanosti iz proračunskih sredstev.

3. Komisija opozarja, da zmanjševanje obsega financiranja na omenjenih področjih pomeni dolgoročno negativne posledice za razvoj. Komisija zato poziva Vlado, da mora ob politiki postopnega uravnoteženja prihodkov in izdatkov proračunov države opredeliti prioritete in povečati vlaganja zlasti v visoko šolstvo in znanost, kulturo in šport, področja, ki srednje in dolgoročno prinašajo in omogočajo dodano vrednost.

4. Komisija pričakuje, da bodo proračunska sredstva za področje kulture znašala najmanj 1 odstotek BDP.

* * *

Za poročevalca na Komisiji Državnega sveta za gospodarstvo, obrt, turizem in finance je bil določen član komisije Tomaž Horvat, mag.

Sekretarka
Mag. Damijana Zelnik, l.r.

Predsednik
Dr. Zoran Božič, l.r.